

Swot

Rechter kan schikking ING vernietigen en strafzaak verplichten

TROUW, Erik van Zwam- 16:01, 5 september 2018

© AP

Een Amsterdamse financier wil het OM verplichten om een strafzaak tegen ING te beginnen. Volgens specialist financieel strafrecht Matthijs Nelemans is hij niet kansloos.

De ING Bank heeft jarenlang willens en wetens verzuimd om te controleren op witwassen van crimineel geld. Toch komt er geen strafvervolging van de bank of personeelsleden; de zaak is geschikt voor 775 miljoen euro. Het lijkt erop dat ING erg makkelijk wegkomt, maar de mega-schikking past in een trend. De afgelopen jaren werden ook fraudeaffaires bij SMB Offshore, Vimpelcom en Rabobank via een schikking afgedaan met een miljoenenboete.

Deze praktijk is overgewaaid uit de Angelsaksische wereld, zegt hoogleraar Matthijs Nelemans van Tilburg Universiteit en gespecialiseerd in financieel strafrecht. Vervolging van financiële ondernemingen gebeurt volgens hem zelden, van betrokken personen iets vaker. Maar niet bij ING. Nelemans verklaart het: een lange strafzaak met een hoger beroep en een gang naar de Hoge Raad kost vele jaren en dat levert een schade op die moeilijk te calculeren

is. Een eventuele veroordeling van ING kan bovendien voor bijkomende consequenties zorgen. Zo kan de bank daarna moeilijk zaken doen met buitenlandse overheden. Dus wordt het met een schikking afgedaan en kan iedereen weer verder.

Advocaat Robert Hein Broekhuijsen betwist namens zijn cliënt - de Amsterdamse financier Sam van Doorn - de schikking. Hij begint een artikel 12-procedure, waarbij de advocaat aan de rechter vraagt om de schikking terzijde te schuiven en het Openbaar Ministerie te verplichten om een strafzaak tegen de ING en medewerkers van de bank te beginnen.

Benadeeld

Zijn cliënt zegt door de handelwijze van ING benadeeld te zijn. Van Doorn won eerder een geschil over het terugkrijgen van zijn onderneming van een voormalige partner. In de computer vond Van Doorn verdachte transacties via zijn onderneming door de ex-partner tot een bedrag van 700 miljoen euro via ING-rekeningen. Er werd aangifte gedaan, die het Openbaar Ministerie naast zich neerlegde. Klachten bij de ING over die transacties werden door de bank genegeerd.

Nu maandag naar buiten kwam dat ING stelselmatig en jarenlang meldingen van ongebruikelijke transacties verzuimde te onderzoeken en de zaak van Van Doorn niet is betrokken in het onderzoek door justitie naar ING, wil Broekhuijsen namens zijn cliënt dat er alsnog een strafrechtelijk onderzoek wordt geopend en vervolging wordt ingesteld. "De Nederlandse schatkist is in deze ene zaak al voor een bedrag van tussen de 100 en 200 miljoen euro benadeeld door belastingontduiking", motiveert Broekhuijsen de klacht.

Hoogleraar Nelemans acht een artikel 12-procedure in de ING zaak niet meteen kansloos. "De roep om een rechterlijk oordeel, nu er een stijgend aantal mega-schikkingen is, neemt toe. Mogelijk is het gerechtshof daar gevoelig voor." Eenzelfde procedure tegen de Rabobank in de Liborfraude (manipuleren van rentetarieven, red.) is door het gerechtshof in 2015 afgewezen. Ook toen schikte het OM voor een bedrag van 70 miljoen euro. Het hof hield de schikking met Rabobank overeind omdat het voorleggen aan de strafrechter 'geen toegevoegde waarde meer had'. De rechter kon niet veel anders dan hetzelfde doen als de schikking. Vervolging van de top van de Rabobank achtte het hof niet mogelijk omdat niet kon worden vastgesteld dat er opzettelijk en uit eigen gewin was gehandeld. Het hof vond wel dat de bestuurders van de Rabobank 'weinig alert' waren geweest in de Liborfraude bij de bank.

Crux

Voor Nelemans zit hier ook de crux bij ING. Bestuurders van ING kunnen niet direct gelinkt worden aan besluiten of nalatig handelen bij het niet of nauwelijks uitvoeren van de verplichte controle op ongebruikelijke transacties in het kader van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering terrorisme.

Toch is er iemand die besloten heeft niet meer dan drie meldingen van de vele verdachte transacties per dag op te pakken. Ook is ergens besloten om de verschillende aanwijzingen van toezichthouders De Nederlandsche Bank en de Europese Centrale bank te negeren. De vraag is, volgens Nelemans, of dat soort beslissingen ooit bestuurders van ING hebben bereikt

en de directie daarvan weet heeft gehad. Justitie had daar klaarblijkelijk geen aanwijzingen voor.

Toch is het een zorgelijke cultuur binnen ING. Maar daar moet volgens Nelemans de raad van commissarissen zich over buigen, niet het OM. "Laakbaar was het bij ING allemaal wel."

Lees ook:

De leiding van ING negeerde jarenlang signalen van witwassen.

Criminelen konden daardoor ongestoord bunkieren bij de grootste bank van Nederland.